

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Aankoeken van dunne mest veroorzaakt afklemming van de staart

Afgekleemde staart

Op de afdeling waar twee jonge stiertjes opgefokt werden, stond de patiënt waarvoor de veehouder mijn speciale aandacht gevraagd had. De mest bij de overige pinken bleek er nogal aan de dunne kant te zijn. De dieren waren aan de achterhand wat vies van de plakkerige mest.

De jongste van de stiertjes was traag en had koorts. Zijn staart bewoog niet en voelde koud aan. Halverwege zat een bal aangekoekte mest, waar de staart als het ware ingegroeid was.

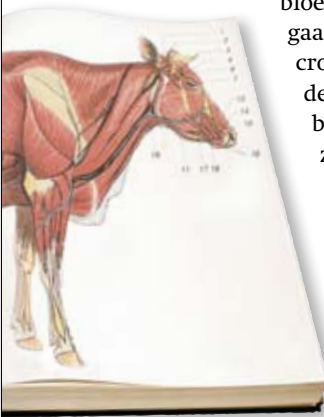
Het dier had pijn, stond met een gebogen rug en aanraken van de beklemming gaf een heftige reactie. Door middel van een ruggenprik verdoofde ik de staart. Voorzichtig verwijderde ik daarna met behulp van een klauwentang de harde ingedroogde buitenste laag. Het afpellen van de binnenlaag, zodat de staart weer vrij kwam, was toen niet zo moeilijk meer.

Gezien de ernst van de beschadiging en om complicaties te voorkomen, heb ik na overleg met de veehouder een chirurgische staartamputatie uitgevoerd. De kans dat de staart behouden kon worden was sowieso onwaarschijnlijk en verspreiding van infectie of ontsteking naar andere organen wordt door amputeren onmogelijk gemaakt.

Omdat de operatie in deels ontstoken weefsel plaatsvond, is preventief antibioticum via de bloedader toegediend. Na de operatie onder plaatselijke verdoving heb ik een staartverband aangelegd. De nabehandeling bestond uit een injectie langwerkende pijnstillende ontstekingsremmer en een antibioticumkuur. Een verandering van het rantsoen zorgde binnen enkele dagen voor indikking van de mest.

De encyclopedie **staartnecrose**

Als weefsel meer dan een uur geen doorbloeding met zuurstofrijk bloed heeft, gaan cellen afsterven en ontstaat necrose. Deze weefselnecrose kan optreden bij heftige ontstekingen waarbij bloedvaten zwaar beschadigd raken, zoals bij een blauwe uier. Bij dikke hakken of spuitabces blijft de necrose vaak lokaal in abcesvorm. Maar bij speen- of staartbetraping kunnen bloedvaten zodanig geraakt worden dat het onderliggende uiteinde zelfs afsterft. Ten slotte kan bij langdurig afbinden of af-

klemmen het achterliggende deel afsterven. Dit treedt op bij zo'n aangekoekte bal mest om de staart en bij het inmiddels verboden amputeren van lammerstaarten met een elastiek.

Een complicatie van weefselverval bij (staart)necrose is het vrijkomen van allerlei gifstoffen, ontstekingscellen en bacteriën. Als deze stoffen verder in het lichaam worden verspreid, kunnen long- en leverabcessen ontstaan. Soms wordt een dier ernstig ziek, kan het in shock raken en zelfs eraan doodgaan. Bij een blauwe uier is dat laatste vaak het geval. Bij staartnecrose kunnen de bacteriën zich ook via het ruggenmerg verspreiden en verlamming bij het geïnfecteerde dier veroorzaken. Overbezetting en diarree vergroten de kans op problemen. Dagelijkse inspectie en tijdig ingrijpen werken preventief.